

Rodina v psychologickém kontextu – seminární úkol

Podmínkou k ukončení předmětu „*Rodina v psychologickém kontextu*“ kolokviem je vypracování a odevzdání **seminárního úkolu** (vzhledem k počtu studentů bohužel nebude možné úkoly odprezentovat před spolužáky, proto bude dostačující úkol jen odevzdat). Každý z vás si může vybrat jeden ze dvou typů úkolu¹. V obou případech se očekává myšlenkově propracovaný text (*ne jenom „takové nějaké povídání“*:) - *můžete to brát jako malý trénink na psaní diplomky*), v němž student prokazuje schopnost samostatně myslet v souvislostech v rámci zadané (zvolené) problematiky.

Úkol **A** je zaměřený více empiricky, úkol **B** je zaměřený více teoreticky:

A. Kazuistika² rodiny, ilustrující zvolenou problematiku (specifické téma) prostřednictvím zcela konkrétního „případu“ autentické rodiny (samozřejmě se zachováním naprosté anonymity), výběr konkrétní rodiny záleží na studentovi, kazuistika by měla obsahovat (uvedené pořadí není nutné dodržet, strukturace je pouze orientační):

1. stručné uvedení hlavního tématu, ústředního problému, motivu,
2. charakteristika rodiny:
  - 2.1. charakteristika jednotlivých členů rodiny,
  - 2.2. vztahy mezi členy rodiny, struktura rodiny, rodinná konstelace,
  - 2.3. dosavadní vývoj rodiny, současná vývojová fáze rodiny,
  - 2.4. způsoby zvládání případných zátěžových, krizových situací v rodině,
  - 2.5. další specifika rodiny – např. způsoby komunikace, projevoování emocí, rituály, tradice, hodnotová orientace atp.,
  - 2.6. silné a slabé stránky rodiny (protektivní a rizikové faktory vývoje r.),
  - 2.7. další aspekty života rodiny (např. volný čas, společné činnosti, domácí zvířata atd. atd.)
3. diskuse a prognostická rozvaha, komentáře, vyjádření vlastních postojů, názorů ap., případně zasazení do teoretického rámce, konfrontace s teorií (zasazení do teoretického kontextu) – názory různých autorů ap.,
4. shrnutí (resumé), klíčová slova, případně literatura, odkazy.

Nabídka témat ke zpracování kazuistiky

kromě těchto nabídnutých témat můžete přijít s vlastním nápadem, témata lze modifikovat popř. vzájemně kombinovat:

- » rodina, která překonala (popř. překonává v současnosti) obtížnou situaci (krizi),
- » rodina se závislým jedincem (závislost na alkoholu, jiné látce, popř. nelátková – virtuální závislost),
- » rodina s jedním rodičem,
- » rekonstruovaná („nevlastní“) rodina,
- » rozvod, porozvodová situace v rodině,
- » hyperaktivní dítě (děti) v rodině,
- » závažná nemoc v rodině (fyzická nebo psychická),
- » rodina etnicky odlišná (např. uprchlická r.),
- » dlouhodobě neřešené konflikty v rodině,
- » hyperprotektivní výchovné prostředí v rodině,
- » liberální výchovné prostředí v rodině,
- » nadměrně kritizující výchova v rodině,
- » ... v podstatě jakákoli rodina (buď něčím specifická nebo i „normální“:).

¹ Poznámka pro studenty oboru VZ, 2. roč.: tentokrát budete na úkolech pracovat každý sám za sebe, na rozdíl od minulého semestru (a obsahově podobného předmětu), kde bylo u mnoha vybraných úkolů vhodnější pracovat v týme(čci)ch; oba dva způsoby práce samozřejmě mají „něco do sebe“ :)

² Pozn.: *kazu*=případ, *kazuistika*=popis případu, případová studie, slovo „případ“ je míněno obecněji

B. Esej³ na zvolené téma, měla by obsahovat (není nutné dodržet uvedené pořadí):

1. stručné uvedení hlavního tématu, motivace k jeho výběru,
2. uvedení problematiky, fakta, teoretická východiska,
3. fundovaná diskuse, komentáře, argumentace, vyjádření vlastních postojů, názorů, případně i vlastních nových poznatků ap., konfrontace s teorií, event. porovnání různých teorií – názory různých autorů atp.
4. shrnutí (resumé), klíčová slova, literatura, odkazy.

Příklady témat ke zpracování eseje

u úkolu typu B se předpokládá, že si student téma eseje zvolí sám podle svého zájmu; jde o to, aby byla zpracovávána taková problematika, která studenta opravdu zajímá a jejíž myšlenkové propracování bude pro něj přínosné; zde uvedená témata jsou tedy jen příklady:

např.:

typy rodin, netypické modely rodinného fungování, současný trend odkládání mateřství, rodinné mýty, rodinné rituály, podoby násilí v rodině, registrované partnerství, náhradní rodinná péče, výchovné styly v rodině, rodina a religiozita... atd.

Další pokyny:

- o předmět má odložené ukončení, takže úkoly lze **odevzdávat kdykoli v průběhu jarního semestru**,
- o odevzdání je nutné v elektronické podobě - na mou e-mailovou adresu (odevzdávárna v ISu bohužel není vždy úplně spolehlivá), rozsah práce je 4 až 5 normostran vlastního textu (tj. kromě literatury, odkazů, citací),
- o kdykoli v průběhu plnění úkolu za mnou můžete přijít (v konzultačních hodinách nebo po domluvě i jindy), nebudete-li si např. s něčím vědět rady, popř. budete-li potřebovat další informace, doporučení dalšího postupu atp., můžete se na mě samozřejmě i obracet e-mailem,

přeji vám, abyste si úkol dobře vybrali a aby vám přinesl nejen povinnost, ale i dobrodružství poznávání a radost z přemýšlení a vlastního tvoření :)

Alice Prokopová

prokopova@ped.muni.cz

konzultační hodiny

úterý 13.20 - 14.20

středa 12.30 - 13.15

(v mé pracovně naproti uč. 27):

po domluvě samozřejmě i jindy!

---

³ Pozn.: eseje je literární odborně publicistický žánr středního či kratšího rozsahu, úvaha na určité téma, spočívající v přemýšlení o faktech a jejich hodnocení. Autor eseje posuzuje problém v širším kontextu, komentuje současná řešení a naznačuje nová, často klade otázky a společně se čtenářem na ně hledá odpověď. Esej je tedy jakýsi fundovaný dialog autora se sebou samým i se čtenářem. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Esej>.